

จิตวิญญาณ ตอนที่ ๑

เทศน์อบรม ณ วัดถ้ำยายปริก อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี

วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

วันนี้เป็นวันพระสิ้นเดือน ๑๒ วันนี้หลวงพ่จะพูดเรื่องของโลกจิตวิญญาณ โลกจิตวิญญาณนี้มันเกิดมาก่อนพุทธกาลนี้ เขาเรียกว่า มนุษย์โลก คำว่า จิตวิญญาณนี้ มันเวียนว่ายตายเกิดในภพน้อยภพใหญ่ ที่มนุษย์โลกที่อยู่ในถึงเราปัจจุบันนี้ ด้วยเหตุนี้ พระพุทธเจ้าจึงได้มาอุบัติเกิดขึ้นในโลก เพื่อจะได้มาโปรดเวไนยสัตว์ ให้สัตว์โลกพ้น จากกองทุกข์ พ้นจากวัฏจักร เหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงมาตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ บำเพ็ญเพียรมาเป็นเวลา ๖ ปี ยิ่งสมัยนี้เวลานี้ก็ล่วงเลยมาเป็น ๒,๐๐๐ กว่าปี ถึงเราปัจจุบัน นี้ เหตุนี้โลกจิตวิญญาณนี้เป็นเหตุ แล้วก็มีต้นหา มีกรรม ๓ ตัวนี้เป็นต้นเหตุให้มนุษย์ เราได้เกิด เวียนว่ายตายเกิดในภพน้อยภพใหญ่ เวียนว่ายตายเกิดจะเป็นมนุษย์ก็ดี เป็นสัตว์เดียรัจฉานก็ดี เหตุนี้พระพุทธเจ้ามาอุบัติเกิดขึ้นในโลก ท่านก็ได้มาตรัสรู้- อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ วางหลักพุทธศาสนาขึ้นมา อย่างประเทศไทยเราเขาเรียก ศาสนาพุทธ ถึงขั้นสุดยอดพ้นจากวัฏจักรเรียกว่า ปรีนิพพาน สิ้นอาสวะทั้งปวง เหตุนี้ ก่อนพระพุทธเจ้า จึงได้บำเพ็ญเพียรมาเป็นเวลา ๖ ปี พระพุทธเจ้าก็ฝึกฝนไปเรียน ศึกษาในอุทกดาบสบ้างอะไรมั่ง จนกระทั่งท่านมาบำเพ็ญเพียร เรียกตามปริยัติธรรม เรียกว่า บำเพ็ญเพียรทางจิต เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา เดินตามอริยมรรคองค์ ๘ หรือย่อลง คือศีล สมาธิ ปัญญา หรือทาน ศีล ภavana เป็นหลัก ถ้าพูดตามนัยเรียกว่าเปลือก กระพี้ แก่น ในพุทธศาสนา ถ้านอกจากนั้นเขาเรียกว่า พิธีกรรมต่างๆ ท่านสามารถจะไปถึง สันติสุข คือ นิพพาน ศีลคือปกติเจริญสติ สามคือการภาวนา เจริญสมณะหรือวิปัสสนา ถึงขั้นรู้แจ้งเห็นจริง อันนี้พระพุทธเจ้าวางไว้ แล้วในมหาสติปัฏฐานสูตร พระพุทธเจ้าก็ วางไว้ให้สติปัฏฐาน ๔ คือกาย เวทนา จิต ธรรม เป็นทางหลุดพ้น พ้นจากภพ ๓ คือ โลก โจรทลง เป็นต้น เหตุนี้ทำไมพระพุทธเจ้าจึงมาตรัสรู้ให้แสดง อย่างไหนที่ญญา เหมือนกัน ท่านก็แสดงธรรมจกัปปวัตตนสูตรจนได้ดวงตาเห็นธรรม เหตุนี้วันนี้ ทำไม

วิญญาณมันจะต้องมาก่อน เหตุนั้นพระพุทธเจ้าจึงว่า “ตรัสรู้” ตรัสรู้ก็เรียกว่า ตัววิญญาณ
 เป็นตัวเหตุ เป็นอตตตาเป็นตัวอวิชา แล้วก็เป็นคณา และกรรม ทำให้มนุษย์เรามาเกิด
 วิญญาณคือปฏิสนธิ วิญญาณมาจากอะไร ชาติทั้ง ๔ ดินน้ำไฟลมประชุมเข้าเรียกว่า
 ชั้น ๕ เมื่อมีชั้น ๕ ก็ย่อมมีอายตนะ ๖ คือ ตาหูจมูกลิ้นกายใจ อายตนะ ๖ ย่นลงคือ
 นามรูป แล้วสัตว์บุคคลจึงมีขึ้น โดยสมมติว่ามนุษย์คน เหตุนั้นเราสวดกันทุกวันนี้ว่าธาตุ
 ชั้นอายตนะ ๖ สัตว์บุคคลจึงมีขึ้น ที่จริงรูปมันก็เป็นรูป สัตว์บุคคลตัวคนเราเขาไม่มี
 เวทนามันก็ไม่มีสัตว์บุคคลตัวคนเราเขาหรือเวทนา สัญญาเหมือนกันมันก็ไม่มีสัตว์บุคคล
 ตัวคนเราเขา สังขารเหมือนกันปรุงแต่งจิต เขาเรียกเจตสิก มันก็ไม่มีสัตว์บุคคลตัวคน
 เราเขา วิญญาณเหมือนกัน มันก็ไม่มีสัตว์บุคคลตัวคนเราเขา ไอ้สิ่งเหล่านี้มันครอบงำอยู่
 เรียกว่า โลกนี้โดยสมมติ วิญญาณเป็นตัวประธาน สังขารปรุงแต่งจิต เขาเรียกเจตสิก
 รูปมันก็เป็นรูปอยู่ รูปนาม เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เขาเรียกนาม รูปมันเป็นรูป
 เหตุนี้สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุเป็นปัจจัยซึ่งกันและกัน เหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงมาตรัสรู้ จึงจะ
 บอกว่ามนุษย์โลก “ธาตุชั้นอายตนะ ๖ สัตว์บุคคลตัวคนจึงมีขึ้น” คือ ชั้น ๕
 เป็นตัวทุกข์ หรือ นามรูปเป็นตัวทุกข์ โดยสำคัญคนว่าเป็นสัตว์เป็นบุคคลโดยโมหะ
 ความรู้สึกตัวอวิชาอยู่ในนั้นเสร็จ โลกโกรทหลงอยู่ในนั้น เมื่อสังขารปรุงแต่งจิต
 สมมติของกุฎแก้วปาละ มีเรามีเขาขึ้นมาครอบงำเรา โลกมันจึงวุ่นวาย แม้แต่เป็นพี
 นองพ่อแม่พี่น้องในวงศาณาญาติ ด้วยความเห็นผิด จึงเรียกว่า มิจฉาทิฏฐิ มันครอบงำ
 มาตลอด เมื่อความเห็นผิด คิดก็ผิด ทำก็ผิด ผิดตลอดมา ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงมา
 วางผังให้เราเดินตามอริยมรรคองค์ ๘ เพราะว่ามันครอบงำสัตว์โลกอยู่ มีคบอดอยู่
 เหมือนเราอยู่ป่าทิพย์มีแต่อันตราย เสือ สิงห์ กระทิงแรด เหตุนี้พระพุทธเจ้ามาเปิดโลก
 คือมาวางในสายพุทธศาสนามีทางเดียวเท่านั้น ทวนกระแสโลก เพราะเราเกิดมานี้มัน
 ถ่ายทอดมาเรียกกรรมพันธุ์ กัมมพันธุ์ กัมมปฏิสรโณ ยัง กัมมัง กริสสามิ กัลยาณัง
 วา ปาปัง วา กรรมเป็นเผ่าพันธุ์มา และกรรมเป็นที่พึ่ง เป็นที่อาศัยของสัตว์โลก
 กรรมจำแนกสัตว์หยาบและประณีต เหตุนี้ในศาสนาพุทธถือว่ากรรมเป็นใหญ่ เหตุนี้
 พระพุทธเจ้าจึงวางผังไว้ให้เรา สายนี้ละ สายพ้นจากกองทุกข์ พ้นจากมนุษย์โลก
 ไปสู่สันติสุข คือ พระนิพพาน ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดในภพน้อยภพใหญ่ เขาเรียกว่า
 อสังขตธรรม ธรรมที่ไม่มีปัจจัยปรุงแต่ง นั่นสันติ เหตุนี้พระพุทธเจ้าว่า “นัตถิ สันติ
 ปริง สุขัง สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี” สงบอะไร สงบอุปาทาน สงบวิญญาณ สงบ
 คณา สงบความเห็นผิด เพราะรู้แจ้งแทงตลอดในกายใจเรา หมดความรู้สึก เหลือแต่
 ชาติ เมื่อนั้นเราจะรู้ว่านี่แหละเป็นทางเดียวเท่านั้น พระพุทธเจ้าว่า “เอหิภิกขุอุปสัมปทา

บวชโกณฑัญญะเป็นคนแรก เธอจึงเป็นภิกษุมาเกิด ธรรมเรากล่าวไว้ดีแล้ว” เวลานี้เรา
 เป็นสมมติสงฆ์ การจะเป็นอริยสงฆ์เราต้องปฏิบัติตามธรรมะของพระพุทธเจ้าคริสต์ไว้
 ตามศีล สมาธิ ปัญญา อริยมรรคองค์ ๘ คือความดำริชอบ ความเห็นชอบ เขาเรียกว่า
 สัมมาสังกัปปไป ดำริชอบแล้วเรามาบวชมาเป็นนักพรต เขาเรียกว่าจาชอบ พุคแต่คำสัจย์
 คำจริง การงานชอบ คือการงานในสติปัญญา ๔ พิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม
 เพียรชอบ เพียรละอกุศล เพียรทำความเพียร ทำตามสติปัญญา ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม
 ระลึกชอบ ก็ระลึกในกาย เวทนา จิต ธรรมเหมือนกัน สัมมาสมาธิ ตั้งจิตลงใน
 อานาปานสติ ระลึกถึงลมหายใจเข้าออก ความเห็นชอบ เห็นรอบรู้ในกองสังขาร คือ
 ตาหูจมูกลิ้นกายใจเป็นสังขารไม่เที่ยง เกิดขึ้นตั้งแล้วดับไปเป็นสภาวะธรรม รู้แจ้ง
 แสงตลอด จนกระทั่งสิ้นอาสวะทั้งปวง ทำลายขั้นขั้น ทำลายอายตนะ ทำลายความเห็นผิด
 มีคบอด จึงเป็นโลกุตตรธรรม เป็นปัญญาโลกุตตระ เหนือโลก พ้นจากโลกธรรม ๘
 ไม่ยินดียินร้าย สันโดษ เมื่อนั้นเราจะรู้แจ้งว่า โลกนี้โดยสมมติว่ามนุษย์ว่าคน เหตุนั้น
 ธรรมะพระพุทธเจ้าจึงเป็นอมตะ เหตุนั้นมีอุบาสกบางคนถามหลวงพ่อกว่า ในยุคนี้สมัยนี้
 จะมีพระอริยเจ้าไหม หลวงพ่อก็ตอบว่า トラบไคยังมีพ่อนาท่านอยู่ คงไม่ว่างจาก
 ข้าวเปลือก トラบไคยังมีนักเรียนยังเรียนอยู่ คงไม่ว่างจากครู อันนี้ก็เหมือนกัน トラบไค
 ยังพระภิกษุ อุบาสกอุบาสิกา สามเณร ยังปฏิบัติตามอริยมรรคองค์ ๘ คงไม่ว่างจาก
 พระอริยเจ้า เดินตามสติปัญญา ๔ ก็กันนั้นเหมือนกัน เพราะว่าธรรมะพระพุทธเจ้า
 ใหม่อยู่เสมอ ถ้านอกจากเราจะมีคามเพียรไม่ย่อหย่อนเป็นปกติ อยู่ที่ไหนเราจะไม่นั่ง
 ยืนเดินนอน อยู่ที่ไหนเราไม่ได้กินถ่ายหลับนอน ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะทำกรรมอะไร
 มือมันหิบบันวางของมันตลอด อาบน้ำเปลี่ยนผ้า ล้างหน้าแปรงฟัน เป็นนิจศีล
 แต่แล้วเราไม่ได้พิจารณาตัวเองก็ไม่เห็น ถ้าเราพิจารณาเราทุกเวลาที่เราไป เราจะรู้ว่า
 เป็นอริยบาลทุกอย่าง มันไม่มีอะไรจะเป็นแก่นสาร มีแต่ทุกข์เกิดขึ้นทุกข์ตั้งอยู่แล้วก็
 ดับไป สุขก็ไม่เที่ยง ทุกข์ก็ไม่เที่ยง เมื่อนั้นเราเห็นความจริง เราก็เกิดนิพพิทาเบื่อหน่าย
 คลายความกำหนัด คลายความกระสัน จนกระทั่งรู้แจ้งหมดเราก็เป็นอสังขตธรรม
 มันมีอยู่ เขาปฏิบัติเขาไปถึงอยู่ เหตุนี้พวกเราโยคาวจรทั้งหลาย วันนี้เราได้อยู่ชดงค์
 เราก็ต้องพยายามปฏิบัติ ไม่ว่าจะชดงค์ไม่ชดงค์เราเป็นปกติ เรายกษาศีลาจารย์วัตร
 ของเราไว้ให้เรียบร้อย ถึงกาลเวลาเราก็ปฏิบัติทำวัตรสวดมนต์ เพื่อขัดเกลากิเลสของเรา
 ให้เบาบางไป พยายามตั้งสติให้มั่น เพราะว่าเรายังมีความรู้สึกอยู่ ถ้าเรามีความรู้สึกอยู่
 เราจะต้องเวียนว่ายตายเกิดในภพน้อยภพใหญ่ เหตุนี้เราตั้งความไม่ประมาท พยายาม
 เหมือนเสื้อผ้าเราใส่เราซักเราใส่เราซักอยู่ วันหนึ่งกาลเวลาข้างหน้ามันต้องขาดๆเอง

ก็ฉันทใจเหมือนกัน การปฏิบัติธรรมเรานะมีความเพียรไม่ย่อหย่อน เหตุนั้นพระพุทธเจ้าตรัสว่า “วิริยณะ ทุกขมังเจติ คนจะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร” ทุกอย่างไม่ว่าทางโลกทางธรรมเขาก็เพียร แต่ทางโลกมันขัดกับทางธรรม เราเพียรพิจารณา ดูขัดเกลาจิตใจของเราที่เศร้าหมอง พยายามขัดเกลาความรู้สึกเราให้เบาบาง ให้ถึงที่สุดของมัน เหลือแต่ธาตุ ทางโลกเขามีความเพียรเหมือนกัน ความเพียรเพื่อความโลก เพื่อสมบัติพัสถาน เพื่อมีกินมีร่ำรวย แม้แต่เราทางโลกและทางธรรม โดยสภาวะธรรมมันตรงกัน ไม่ว่าใครจะกินแล้วไม่ถ่าย ใครจะนอนหลับแล้วไม่ตื่น แต่ทางธรรมเรารู้ว่าเรากินเราพิจารณาแล้วทำไม่ต้องออก ไม่กินก็ไม่ได้ มันก็เกิดทุกข์ขึ้นมาหิวขึ้นมา กินเข้าไปแล้วอยู่ไม่นานมันก็ออก ไม่ออกก็ไม่ได้ มันก็มีแต่ทุกข์ ใจทุกข์กายยังพอเปลี่ยนแปลงอิริยาบถได้ แต่ทุกข์ใจมันวางไม่ลง เหตุนั้นพระพุทธเจ้าจึงว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เธอจงทำความเพียรเพื่อเผากิเลสให้เหือดแห้ง พยายามทำความรู้สึกตัวทั่วพร้อม จะเดินหน้าถอยหลังแลซ้ายแลขวา” เพราะความรู้สึกตัวนั้นนะเป็นอตตตา เป็นตาอวิชชา ถ้าทำลายความรู้สึกหมดมันก็หมด เหตุมันอยู่ตรงนี้ พระพุทธเจ้าว่า “ธรรมทั้งหลายเกิดแต่เหตุ เมื่อเหตุดับผลก็ดับ” เหมือนไฟ เมื่อไฟดับความร้อนมันก็ดับ จงจำไว้ให้ดีๆ ตัวอวิชชา มันร้ายที่สุด เหตุนี้คนทางโลกเขาไม่ได้ศึกษาด้านปฏิบัติธรรม เขาก็ไม่เข้าใจ ไม่มีคนชี้แนะ ต่างคนต่างทะเลาะกันด้วยความรู้สึก พอรู้สึกขึ้นมาความเห็นผิดก็ใส่กัน ทะเลาะกันเบาะแว้งกัน ยื้อแย่งแข่งขันกัน ฆ่าฟันรันแท่งกัน หนักเข้าเป็นกบฏขึ้นมาเลย เวลานี้ประเทศบ้านเมืองเวลานี้ปัจจุบันนี้มันจะเข้าแบบในกบฏยุคชะแล้ว ฮะ เราจะดูข่าวทางการเมืองบ้างอะไรต่างๆ เอาแต่ร้ายแต่ร้าย คนร้ายก็อยากร้ายต่อไปอีก ใจมันเขาก็มองไม่เห็น เข้าไม่ถึง ก็เลยกลายมันจนตลอดไป อันนี้มันก็คือว่าเป็นกรรมของสัตว์โลกไป แต่แล้วใครเอาไปได้ แผ่นดินมันก็เป็นแผ่นดิน คุณก็คนซื่อก็ตายคนขาก็ตายมาไม่รู้เท่าไรถึงยุคเรา มันก็ยื้อแย่งยังแข่งขันกันอยู่ อันนี้แหละขาดการพิจารณาด้วยญาณด้วยไม่ได้ศึกษาด้านธรรมะ ไม่ศึกษาด้านปฏิบัติธรรม ไม่นั่นทะเลาะในการปฏิบัติ แล้วก็ไม่ได้ดูตัวเอง ไม่ศึกษาในตัวเองในขั้นเราในอายตนะเรา เหตุนี้ละมันจึงแตกต่างกันสวนทางกันทางโลกกับธรรม เหตุนี้วันนี้ละ ผมถือโอกาสนี้จะมาชี้แจงเหตุของมันคือความรู้สึก คำว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้ ตรัสรู้พระพุทธเจ้าท่านก็ไม่ได้เหาะเหินเดินไปในรูปโลกอรูปลอกหรือลมอากาศอะไร พระพุทธเจ้าก็ตรัสรู้ในใต้ต้นโพธิ์นั่นเอง ในจิตของพระพุทธองค์นั่นเอง จนกระทั่งรู้แจ้งทำลายขั้น ทำลายตัวรู้สึกหมด ทำลายความรู้สึกหมดท่านก็ว่าง จิตท่านว่าง ว่างไปหมดทั้งร่างกายท่านก็เห็นว่างไปหมดเลย ทางตาท่านก็ว่าง ทางหูท่านก็ว่าง ทางจมูกท่านก็ว่าง ทางปากท่านก็ว่าง ทางใจท่านก็ว่าง ว่างไปหมด

เมื่อว่างไปหมดแล้วทำอะไร พวกกิเลสผงธุลีมันก็เกาะไม่ติด อุปกิเลสมันก็เกาะไม่ติด นอกจากนั้นท่านก็เป็นภิกษุ เหตุนี้ท่านจึงสามารถวางหลักฐานไว้ในพุทธศาสนา ให้พวกเราเดินตามรอยอริยมรรคองค์ ๘ เหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงบอกว่า “เป็นผู้ไม่ประมาท ปมาโท มัจจุโน ปทัง ผู้ใดประมาทผู้นั้นตายแล้ว” เวลาที่หลวงพ่อบิณฑา พระพุทธองค์ ว่า “ทางโลกเหนื่อยเปล่า” เหนื่อยตรงไหน ใครจะมีทรัพย์สมบัติมหาศาลเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี ก็เหมือนไม่มี พอนอนหลับนิรโรคทำความรู้สึกดับ นั้นแหละตายไป ครั้งหนึ่ง ตายไปแล้ว เหลือแต่ธาตุ ความรู้สึกหมดแล้ว ไม่มีแล้ว พอนิรโรคมันเกิด มันจางหายความรู้สึกเกิดมา เกิดอีกแล้ว นี่แหละจิตวิญญาณ เหตุนี้พวกเราทั้งหลาย ถ้าเรายังมีความรู้สึกอยู่อย่าประมาท พยายามซักฟอกมันให้เข้าใจ เดียวนี้พวกคุณอาจารย์ ต่างๆเขาพูดโดยทั่วไป “ให้รู้ในรู้” คำว่ารู้ในรู้นั้นก็คือปัญญา สติปัญญาเข้าไปรู้นั้นเอง รู้แจ้งแทงตลอด ที่นี้มันก็เกิดตรงไหนดับตรงนั้นสิ มันไม่ติดแล้วเหมือนบัว น้ำในบัว กลิ้งไปกลิ้งมานั้นแหละ เหตุนี้พวกเราอย่าประมาท เหตุนี้วันนี้ผมจึงให้โอวาทย่อๆ หาเหตุให้เรากำหนดตัวเดียว ควบคุมความรู้สึก จงเอากายเป็นคูหาขังให้จิตอยู่ จิตนั้นคือ ตัวสติ ควบคุมมันอยู่ กำหนดมันอยู่ คงไม่เน้นซ้ำไม่เกิ่นรอ เราจะสามารถเข้าใจในรู้สึก พอเข้าใจหมดความรู้สึกมันก็ไม่เกี่ยวข้อง เพราะมันไม่คืนรนแล้ว หมดแล้ว กระทบมาก็ เหมือนกับเอามิดกับเอาม้อนกระทบไม่อย่างนั้น มันก็ไม่มีความรู้สึก เมื่อหมดความรู้สึกก็ หมดกัน ไปสู่สันติ เหตุนี้แหละขอให้งจำเอาไว้ เหตุนี้การปฏิบัติธรรมนี้ เดียวนี้ หลายสำนัก แม้กระทั่งวัดวาอารามก็มากมาย ผู้จะชี้แนะถึงจุดบอดจริงๆนะหายาก เดียวนี้ได้การศึกษาอะไรหน่อยก็เป็นครูบาอาจารย์ไปแล้ว เดียวนี้เขาอาศัยปริยัติเป็นหลัก พอเรียนปริยัติแล้วเขาไม่ได้ปฏิบัติมันก็เหมือนกับไม่ได้เรียน เดียวนี้เรามาเรียนการ ภาคปฏิบัติ เรียนขั้นปรมาตต์ คือรูป เวทนา จิต ธรรม เสา เขาเรียกจิต เจตสิก รูป นิพพาน เหตุนี้ถ้าทำลายนามรูป หรือขันธ เขาเรียกขันธวิมุตติ หลุดพ้นในสิ่งสมมติโลก โลกนี้มันสมมติ เราเรียนมาตั้งเล็กจนโต ตลอดมาเราก็เรียนสมมติมาตลอด ถ่ายทอดมา จากบิดามารดาโดยสมมติ ที่จริงไม่ใช่ เหตุมันอยู่ที่ว่า รู้ จิตวิญญาณนั่นเอง แล้วก็ค้นหา นั่นเอง กรรมนั่นเอง เป็นผู้บงการอยู่เบื้องหลัง พ่อแม่พี่น้องอันนั้นมันสมมติว่าเป็นญาติ เป็นพี่เป็นน้องขึ้นมา มีความรู้สึกเจอหน้ากันก็รักใคร่กัน แต่งงานกัน และการกระทำ สมสู่อยู่กินกันก็เกิดมนุษยขึ้นมา เป็นเชื้อสายมาในมนุษยโลก ไม่รู้จักสิ้นสุด ถึงยุคเรา ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงมาอุบัติเกิดขึ้นในโลก เพื่อโปรดเวไนยสัตว์ เวลาที่เราขณะนี้ เป็นบุญกุศลที่สุด เราได้พบกันได้มาปฏิบัติร่วมกัน สมควรเราควรยึดหลักปฏิบัตินี้ จนกว่าเราชีวิตหาคับ ไม่นั่นเราไม่รู้จะไปเกิดในภพใดภูมิใด เหตุนี้เรารู้มิได้ตัวเราเองสิ

ว่า เกิดมาได้พบพุทธศาสนา แล้วก็ได้มาบวช แล้วก็ได้มาปฏิบัติธรรมนี้ โอ้โฮ หายาก เหตุที่พระพุทธรเจ้าจึงพยากรณ์ไว้ว่า “ใบไม้กำมือเดียวกับในป่า” ถ้ามพระภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ ก็ตอบว่า ในป่านั้นมาก ใบไม้กำมือเดียวนิดเดียว คิดดูสิว่าในยุคนี้สมัยนี้ จะมีคนมาปฏิบัติณะหายาก มันตรงกันที่พระพุทธรเจ้าพยากรณ์มา ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว เราภูมิใจของเราได้มาบวช พยายามเพียรไปเถอะ นั่นหลวงพ่อกเองนี่ก็บวชเป็นครั้งแรก แล้วก็กะบวชพรรษาเดียว เวลานี้ ๒๖ พรรษา ดูตัวเองมาตลอด ไม่สนใจในเรื่องผู้อื่น ตำรับตำรา เขาก็ห้ามไม่ให้ดู นิमितหมายธรรมะก็บอกไม่ให้ดู ก็ไม่ดูมาตลอด เวลานี้ก็ยังดูตัวเองตลอด แล้วก็ยังช่วยเหลือพวกพระคุณเจ้า และแม่ชีอุบาสิกอุบาสิกา ด้วยเหตุนี้วันนี้จึงให้อโวาทหลักข้อใหญ่ๆ เป็นคติเตือนใจเราให้มุ่งปฏิบัติ ให้ดูตัวเอง อาจจะพลั้งเผลอไปบ้าง เป็นเรื่องธรรมดาของสติเราไม่สมบูรณ์ ถ้าจะเราสติสมบูรณ์ หรือมรรค ๘ สมังคีกันเมื่อไหร่ ศีล สมาธิ ปัญญา มันจะต้องฟาดฟัน เขาเรียกว่า มรรค ๘ ธรรมจักรมันจะหมุนตัว นั่นสามัคคีแล้ว มันจะพังกำแพงมาร พังพินาศไปหมด เมื่อนั้นเราทะลุปรุโปร่งเลย พญามารมึงจะร้องห่มร้องไห้เลย มันไม่อยากจะไป มันอยากให้อยู่วนวายกับพวกมัน อันนั้นมันเป็นเรื่องของผู้แสวงหาทางพ้นจากกองทุกข์ แสวงหาโมกขธรรม เหตุนี้ในที่สุดวันนี้ หลวงพ่อขออุทิศส่วนบุญกุศลที่ได้บำเพ็ญมาเป็นเวลา ๒๖ พรรษานี้ ขอน้อมจิตอธิษฐานให้พระคุณเจ้าและอุบาสิกอุบาสิกา ขอเจริญในธรรมจนสำเร็จจุลวงไป สมมุติมาคปรารถนาทุกประการด้วยเทอญ เจริญพร.

โลกจิตวิญญาณนี้เป็นเหตุ แล้วก็มิตัณหา มีกรรม
๓ ตัวนี้เป็นต้นเหตุให้มนุษย์เราได้เกิด